

Bamble Landbruksforum

Stiftet 24.3.2010.

Bamble Landbruksforum er en fellesorganisasjon for landbruket i Bamble kommune. Faste medlemmer er bondelaget, skogeierlaget, landbruksnemnda og kommunen.

Det kongelige landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007, Dep. Teatergata 9
0030 OSLO

Sendt pr. epost: postmottak@lmd.dep.no

Bamble, den 5. september 2016

Høringsuttale fra Bamble Landbruksforum – Lov om endring av konsesjon, lov om jord, og lov om odelsretten og åsetesretten

Vedlagt følger høringsuttale fra Bamble Landbruksforum, vedtatt i styremøte den 5. september 2016, sak 10.

Med hilsen

for
Klaus Oddvar Rønholt
Leder

Høringsuttale fra Bamble Landbruksforum

Til endring av konsesjonslov, jordlov, odelslov mv.

- Arealgrensen for odlingsjord, lovbestemt boplikt og konsesjonsplikt ved erverv av bebygde eiendom, heves fra 25 dekar til 35 dekar full- og overflatedyrka jord.

Muligheter for konsesjonsfrie kjøp vil i mange tilfeller appellere til grupper av kjøpere som har annet fokus enn å utnytte ervervet til produksjon av mat. Det kan slå negativt ut både ved at dyrka jord søkes omdisponert til andre formål enn jordbruksproduksjon, eller ved at dyrka jorda nyttes til annen produksjon enn matproduksjon. Den selveiene bonden er en av Norsk landbruks store fordeler og bør fortsatt være hovedregelen. Dette settes under press ved heving av arealgrensa og vi mener derfor 25 da fortsatt skal være gjeldene.

- Priskontroll ved erverv av rene skogeiendommer oppheves. Ren skogeiendom defineres som bebygd og ubebygd eiendom med maksimalt 35 dekar full- og overflatedyrka jord

En opphevelse av priskontrollen for bebygde og ubebygde eiendommer med maksimalt 35 dekar full- og overflatedyrka jord vil kunne føre til oppkjøp av gardsbruk/dyrka jord til andre formål enn jordbruksdrift og matproduksjon, og av kjøpere med langt større betalingsevne enn kjøpere som har sitt virke innenfor landbruket. Det vil spesielt kunne gjøre seg gjeldende i de bynære områdene i Telemark, men og i øvre deler av fylket ved at eiendommer kjøpes til rekreasjonsformål. En slik utvikling vil være uheldig med tanke på framtidig opprettholdelse av jordbruksarealet og matproduksjon i Telemark. En opphevelse av priskontrollen, som foreslått av regjeringen, vil og kunne føre til oppkjøp av skog og utmarkseiendommer av kjøpere med stor kjøpekraft. Slike oppkjøp vil kunne påvirke kommersiell utnyttelse av utmark både positivt og negativt.

Dagens praksis tilsier at priskontrollen ikke er nevneverdig til hinder for omsetning av eiendom, men at den trolig demper prisnivået til fordel for unge landbruksinteresserte ungdom.

- Det unntas fra plikten til å søke om fradeling av tun og søknad om konsesjon når eiendommen selges som tilleggsjord eller -skog.

Det bør legges til rette for konsesjonsfritt kjøp av *innmark som grenser til en aktiv kjøpers innmark* samt *utmark som grenser til en aktiv kjøpers eiendom*, men slik at konsesjonsplikt igjen inntreffer når eiendommen har nådd en viss størrelse i henholdsvis inn- og utmark. En slik regel ville gitt et incitament til å oppnå gode rasjonaliseringer ved salg til nærmeste nabo, og samtidig med et begrenset antall konkurrerende interessenter.

- Det unntas fra plikten til å søke om fradeling av ubebygde tomter ikke over 2 dekar til bolig, fritidshus eller naust.

Ved fradeling av areal på gardsbruk er det viktig å vurdere langsiktige konsekvenser for rasjonell drift på garden. Det finnes mange eksempler på at fradeling av boligtomter har vært, og er uproblematisk for fortsatt drift på gården hvor fradeling har skjedd, men det finnes og mange eksempler på det motsatte. I formålet til jordloven er bl.a. følgende nedfelt:

«Ein samfunnsgagnleg bruk inneber at ein tek omsyn til at ressursane skal disponerast ut frå framtidige generasjonar sine behov.»

En fradeling av ubebygde tomter kan i mange tilfeller oppfattes som uproblematisk av de generasjoner som er involvert i avgjørelsen, men det er ikke gitt at kommende generasjoner vil ha den samme opplevelsen.

- Kravene om 10-årig leieavtale, om at avtalen skal gi driftsmessig gode løsninger og om at leiejord skal være tilleggsjord til annen landbrukseiendom, oppheves.

Langsiktige avtaler binder opp eier over ganske lang tid, med tanke på bruk og disponering av jorda på garden. Dette kan være en utfordring ved f. eks. et salg av garden. Vi støtter forslaget om opphevelse av krav om 10 årlig leieavtale. Bamble landbruksforum mener at kravet om driftsmessige gode løsninger ved leie av jordbruksareal bør avgjøres av leietaker. Kravet om at leiejord skal være tilleggsjord til annen landbrukseiendom bør opprettholdes.

- Departementet foreslår en tilføyelse i jordloven § 18 (*føresegner om tilskudd*) om at endelig vedtak om tilbakebetaling av tilskudd er tvangsgrunnlag for utlegg, slik at staten ikke først er nødt til å få fastslått betalingsplikten ved dom.

Bamble landbruksforum mener det er viktig å ha tilskuddssystemer som er slik innrettet og utformet at de i størst mulig grad hindrer feil utbetaling av tilskudd. Telemark Bondelag har og forståelse for at LMD ønsker et effektivt system for oppfølging av feil utbetalte tilskudd og tilbakebetaling av tilskudd.

Samtidig er det viktig at systemet for oppfølging av feil utbetalte tilskudd og tilbakebetaling av tilskudd gir den private part tilstrekkelig sikkerhet for at de vedtak som blir fattet er riktige. Departementet skriver i saken som redegjør for forslaget, «at tvangsfullbyrdelse etter jordloven § 18 ikke bør kunne skje før forvaltningen har fattet endelig vedtak. Der vedtaket er påklaget, innebærer det at klageinstansen må ha fattet vedtak.» Bamble landbruksforum mener at dette gir større sikkerhet for den private part. Ut fra en samlet vurdering mener vi at det er riktig å etablere en hjemmel i jordloven § 18, som gjør vedtak om tilbakebetaling av tilskudd til tvangsgrunnlag for utlegg.

- *Tillates konsesjonsfritt kjøp av jord som har vært leid i minst 5 år, uten nærmere reguleringer som avstand.*

Om regjeringens forslag blir vedtatt er det sannsynlig at det vil bli inngått leieforhold, hvor målet er konsesjonsfritt kjøp etter fem år. Regjeringens forslag til endringer av konsesjonsloven vil ha som konsekvens at f. eks aksjeselskap vil kunne bli eiere av landbrukseiendom ved oppkjøp av konsesjonsfri eiendom, og at denne brukes som grunnlag for leie av dyrka jord, hvor målet er kjøp etter 5 års leietid. Kjøperne vil kunne ha andre formål med sine erverv enn jordbruksdrift og produksjon av mat.

Bamble landbruksforum mener regjeringens forslag om konsesjonsfritt kjøp av leid jord, vil kunne ha svært uheldige konsekvenser for eierforholdene i norsk landbruk og for norsk matproduksjon.